

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1 וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִחְלָה
מִמַּטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחַד
מִמַּשְׁפּוֹת מִטָּה אֲבִיהָ
תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶשֶׁת נִחְלָת
אֲבִיהֶּם.
2 וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵינוּ הִלָּא
תִּקְלָם שִׁבְעָה יָמִים תִּסְגֹּר
שִׁבְעָה יָמִים מִחוּץ לַמִּדְבָּר
וְאֵתֵר תִּאָּסֵף:

הנהגות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה וכל נח וכו'
ולקמן פרמינן מ"ן ד"רש"י:
(ב) ד"ה ולקמן וכו' להחמיר
בחמור מנקל: (ג) ד"ה ח"ל
רבי יהודה נשיא לר' ינאי
מניין לבן שקודם לבנה:
(ד) ח"ס' ד"ה קל וחומר וכו'
וכן השמע בהוספתא
בבב"ב:

מוסף רש"י

מדון קל וחומר כיצד נבי
יני מות בחורם כמים (בב
כה) מנין שהמורה ימנה
לנפש קיו' וחיים (ג) הלא
חבלם, לנפ' ימנה הוא ולנפ'
קיו' (ס) אלא דיו' לבא מן
הדיו' להיות כנדרן. הכמו
ימנה שאין רשאי להטיל על
הבא מן הדיו' יוסר מן הדיו'
דמתי' חסר' שעתה ימים
(סא)

רבינו גרשום

[illegible]

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

דקרא לאחד ממשפחת מטיה
מטיה למטיה אחר. ומייהו לא
(ג.) ולקמן [ק"ב]. (א) מפרשין
מטיה אציה הרי מכל מחוס

יוכל בת יורשת נחלה ממטות בני ישראל
היאך בת יורשת שני מטות אלא זו שאביה
משבט אחד ואמה משבט אחר ומתו וירשתן
ואין לי אלא בת בן מעין אמרת קל וחומר
ומה בת שהורע כחה בנכסי האב יפה כחה
בנכסי האם בן שיפה כחו בנכסי האב אינו
דין שיפה כחו בנכסי האם וממקום שבאת
לדת ללחן בן קודם לבת אף כאן בן קודם
לבת ר' יוסי בר' יהודה ור"א בר' יוסי
אמרו משום רבי זכריה בן הקצב אחד הבן
ואחד הבת שוין בנכסי האם מאי טעמא דיו
לכא מן הדין להיות כנדון ותנא קמא לא דריש
דיו והא דיו דאורייתא הוא דתנא ⁶מד"ן קל
וחומר כיצד י"אמרו ה' אל משה ואביה ירק
ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים קל וחומר
לשכינה ארבעה עשר אל דיו לכא מן הדין
להיות כנדון בעלמא דריש דיו ושאני הכא
דאמר קרא ממטות מקיש מטה האם למטה
האב מה מטה האב בן קודם לבת אף מטה
האם בן קודם לבת רב נחמאי סבר למעבד
עובדא בר' זכריה בן הקצב אמר ליה שמואל
כמאן כזכריה אפס זכריה רבי טבלא עבד
עובדא כרבי זכריה בן הקצב א"ל רב נחמן
מאי האי א"ל דאמר רב חנינא בר שלמאי
משמיה דרב הלכה כרבי זכריה בן הקצב
אמר ליה זיל אהדר כך ואי לא מפיקנא לך רב
חנינא בר שלמאי מאוניך רב הונא בר חייה
סבר למעבד עובדא כרבי זכריה בן הקצב
אמר ליה רב נחמן מאי האי אמר ליה דאמר
רב הונא אמר רב הלכה כר' זכריה בן הקצב
אמר ליה אישלת ליה איכספא אמר ליה
השתא כי נח נפשיה דרב הונא איתריסת
לקבלי ואיהו כמאן סברה כי הא דרב
ושמואל דאמרי תרווייהו אין הלכה כר' זכריה
בן הקצב מיסתמיך ואזיל רבי ינאי אכתפא
דרבי שמואל שמעיה ואתי ר' יהודה נשיאה
לאפיהו א"ל רב אינש דאתא לקיבלנא ויהא
יאי וגולתיה יאי כי במא לגביה נששה אמר
ליה דין שיעוריה כשק ⁷בעא מיניה ⁸מנין
לכן שקודם לבת בנכסי האם אמר ליה דכתיב
מטות מקיש מטה האם למטה האב מה מטה
האב בן קודם לבת אף מטה האם בן קודם
לבת א"ל אי מה מטה האב בכור נוטל פי
שנים אף מטה האם בכור נוטל פי שנים
אמר

כָּךְ רב חיינא בר שלמיא:
 חונא בר חימא מהדר הכי
 חונא בר חימא: אשלא ליה
 ואלדא אס אמת הוא שאמר
 הווא אלו לא היה סומך
 חוזר בך: ואיבו. רב נחמן
 א"ל שמעיה דר' ינאי:
 חסבא בא כנגדו: וגולסי
 רבי ינאי לגולמיה ד
 דתמן (כלס פכי' מי'ן) השח
 בן חודס לבת כ'

בסיומת הנן וקרא דאס אין
ת"ל אס אין לו עיין עליו
אמו ומיהו הכוא דואס איז
שהיה בן הבת יורש כלל ע"
להקס ירושה שיה לרשאו
מסוב נמי איזטריך ללאו

קיא.

קל וחומר אשיבנה י"ד. אור"ט דלכך נקט י"ד משום דאמר בהנפלה (מדף ק"י ע"א) שלשה שומעין יש באלם הקדוש ברוך הוא אצלו ונאמרו ונאמרו בו הקב"ה כנגד שיהיו אצל קשה קלה דאם כן אין זה קל וחומר דמן הדיו יש להיות כנגד שיהיו עוד אמר בספר במספא

רבינו שיהי מלך וכן גדול ששים
שבעת ימי המילואים ואמשה רבינו
נקט י"ד ודוחק לומר דמלך
היהו הקדוש ברוך הוא וכן משה
ורבינו חיים כהן מפרש קל וחומר
לשנייה יותר מעט מו' וכיון דאפיקתיה
מו' לדיניה הסגר אוקמה אשני הסגרות
וכן משמע (ה) ב'בבא'.

דין שיעוריה בשק. ואם תאמר ו
 גרע ממטלטלות דסקר לא
 יתפסור (ועל דף כ' וס') דלוקומנא כעין
 (ורקא) ואפילו הכי שיעוריה גב'
 על ג' ו"ל דהסח לא מוקי לה כעין
 שקא אלא לענין דלא חזי לאומנא
 לקנחא הסח אלא הכי קשה ויתר
 תירא: **מקיש** מטה הארץ אפיה
 ואמר וכו'. תימה לרשב"א אמאי
 לאתערין לאשמושין דבן קודס לבת
 נכבשיה האם מתיקא דמטות מסיק
 נכבשיה מירא אותה דמירא לקמן (דף ק"ג)
 ומקיש ירושה שניה לירושא ראשונה
 תימה ירושה ראשונה בן קודס לבת אף
 יליפתין וקשה דבני אחות האם לבת
 אחות לירש נכבשי אחי האם ונכבשי
 נכבשי האם דמירא ראשונה דהיינו
 נכבשי האב בן קודס לבת אף ירושה
 נכבשי בגין בן הבת קודס לבת הבת
 נכבשי אפי' האם ואומר רשב"א דבן
 נכבשי האם היינו נמי ירושה ראשונה
 הבאה מכה האם ואי לאו דנפקא לן
 מתיקא דמטות דבן קודס לבת
 נכבשי האם היכי הוה שמעין דקודס
 נכבשי אפי' האם דלא אחי אלא מכה
 התיקא דירושא ראשונה הלכך
 דקודס לבת נכבשי האם שהי ירושה
 ראשונה בהאם מכה האם וכו' ונפקא
 לן מתיקא דלקמן דמקיש ירושה
 שניה לירושא ראשונה בין ירושה שניה
 דאב בין ירושה שניה דאם ור"י אומר
 תימה: **נפקא** לן לקמן דבן קודס
 לבת נכבשי אפי' האם היינו משום
 דמנכח אבות דלימיה קאמי ואלו שמעין
 דמיינה דקודס נכבשי האם עמא ואין
 נכלא לרשב"א דהא מכה דאבות ואין
 ליה הני קריא דלא תפסו נחלי דאליי
 האם והוא יורש את אמו וא"ת כיון
 דמנכח שמעין מתיקא דמטות דבן
 קודס לבת נכבשי האם אמאי לאתערין

ת דלחר לקמן בן הדב ובה הבת מנין
מעת דלחא לנאשמועין דבן יורש אח
ת איטערך טובא דלה יהי דירש
שמוס ואל חא דדרשין נמי מוירא אותה
זוה מוקמין "בבת הבן דוקא" ולא
ת הבן ולא תסוב שני כסיתא כעל
ולמאן
הכחיה. אי נמי נאה ממח דמכוח
יה כשא. בגד עב וגרוע ושיעורו
שבת דף ע"ו. ובמסכת סוכה דף ע"א:
לברי ינאי אי מה מטא האב כר':
אמר

עין משפט
ור מצוד

א' א ת"י פ"ח תה"ל נחלות
הלכה ג סתם עשין לו
טושי"ע ח"ת ס' רעו ספיף
:7

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]